

MBH CONSULT B.V.
WWW.MBHCONSULT.NL

Soortgericht onderzoek roofvogels, marters, amfibieën en reptielen

Perceel HVL00-A-1719, Hoevelaken

Louisan Verschuur | MBH Consult B.V.
21 september 2023

Soortgericht onderzoek roofvogels, marters, amfibieën en reptielen

Perceel HVL00-A-1719, Hoevelaken

Opdrachtgever

Dhr. W. van den Hoek

wesley@vandenhoek.nu

06-12649958

Opsteller

L.G. Verschuur, Ecoloog

Interne controle

H.N.J. de Jong, Ecoloog

MBH Consult B.V.

Ottostraat 11

6716 BG Ede

0318-202045

louisian@mbhconsult.nl

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding en doel.....	3
1.2	Leeswijzer.....	3
2.	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
3.	Plangebied.....	5
3.1	Beschrijving plangebied en potentiële verblijfplaatsen	5
3.2	Potentiële gevolgen werkzaamheden	6
4.	Methode	7
4.1	Roofvogelonderzoek.....	7
4.2	Marteronderzoek.....	7
4.3	Amfibieënonderzoek	8
4.4	Reptielenonderzoek	9
5.	Resultaten	11
5.1	Roofvogels	11
5.2	Steenmarter.....	11
5.3	Alpenwatersalamander	12
5.4	Hazelworm.....	12
6.	Conclusie en advies.....	13
	Bibliografie	15
	Bijlage 1 Foto's veldonderzoek.....	1

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggende rapportage bevat de resultaten van het vervolgonderzoek naar roofvogels, marters, amfibieën en reptielen binnen het plangebied op perceel HVL00-A-1719 te Hoevelaken. Initiatiefnemer is voornemens één vrijstaande woning te realiseren. In verband met de geplande werkzaamheden is door N. Hermans (BSc), projectleider ecologie bij bureau Tritium Advies B.V., een ecologische quickscan uitgevoerd (Hermans, 2021).

Uit deze quickscan is gebleken dat het perceel waarop de woning gerealiseerd gaat worden potentieel geschikt is als verblijfplaats voor roofvogels, uilen, marters, amfibieën en reptielen, waardoor de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot vernieling van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van roofvogels en uilen, en/of geschikt leefgebied voor marters, amfibieën en reptielen. Indien verblijfplaatsen en/of geschikt leefgebied aanwezig zijn, leiden de geplande werkzaamheden mogelijk tot vernieling van jaarrond beschermde verblijfplaatsen of voortplantings- en nestplaatsen en is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. Om verblijfplaatsen van de soorten uit te kunnen sluiten is vervolgonderzoek noodzakelijk. Er moet onderzoek gedaan worden naar roofvogels, marters, amfibieën en reptielen (zie tabel 1).

Tabel 1 Soortgroep en soorten waar onderzoek naar vereist is.

Vogels	Marters	Amfibieën / Reptielen
• Boomvalk • Ransuil • Sperwer	• Steenmarter	• Alpenwatersalamander • Hazelworm

Middels gericht onderzoek wordt vastgesteld of er beschermde soorten in gevaar komen door de geplande werkzaamheden. In eerste instantie wordt het al dan niet voorkomen van de soort vastgesteld. Daarnaast zal duidelijk worden hoe de soort het plangebied gebruikt en hoe groot een eventuele populatie is. Naar aanleiding van het vervolgonderzoek zal geconcludeerd worden onder welke voorwaarden de voorgenomen werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden en of een ontheffing noodzakelijk is.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader weergegeven waar dit onderzoek aan gebonden is. Hoofdstuk 3 geeft een algemene beschrijving van het plangebied en daarnaast de habitat dat aanwezig is. In hoofdstuk 4 zijn de gebruikte methodes en materialen beschreven en onderbouwd met relevante literatuur waarna in hoofdstuk 5 de bevindingen staan weergegeven. Vanuit hoofdstuk 3, 4 en 5 wordt een conclusie en advies gevormd en weergegeven in hoofdstuk 6. Tot slot is alle gebruikte relevantie literatuur samengevoegd in een bibliografie in hoofdstuk 7. Naast deze rapportage zijn bijgevoegd de bijlage die het rapport ondersteunen.

2. Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden geregeld in de Wet natuurbescherming. De Wnb regelt de bescherming van natuur middels de:

- *Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb)*
- *Gebiedsbescherming (hoofdstuk 2 Wnb)*
- *Soortenbescherming (hoofdstuk 3 Wnb)*
- *Houtopstanden (hoofdstuk 4 Wnb)*

Dit onderzoek wordt getoetst door hoofdstuk 3 (soortenbescherming) van de Wet natuurbescherming. Er zijn drie beschermingsregimes geregeld in hoofdstuk 3 van de Wnb waarvoor verbodsbepalingen zijn vastgelegd die niet overtreden mogen worden door de beoogde handelingen (zie tabel 1). De boomvalk, ransuil en sperwer zijn opgenomen in de beschermingsregime soorten vogelrichtlijn. De steenmarter, alpenwatersalamander en hazelworm vallen onder artikel 3.10 beschermingsregime andere soorten.

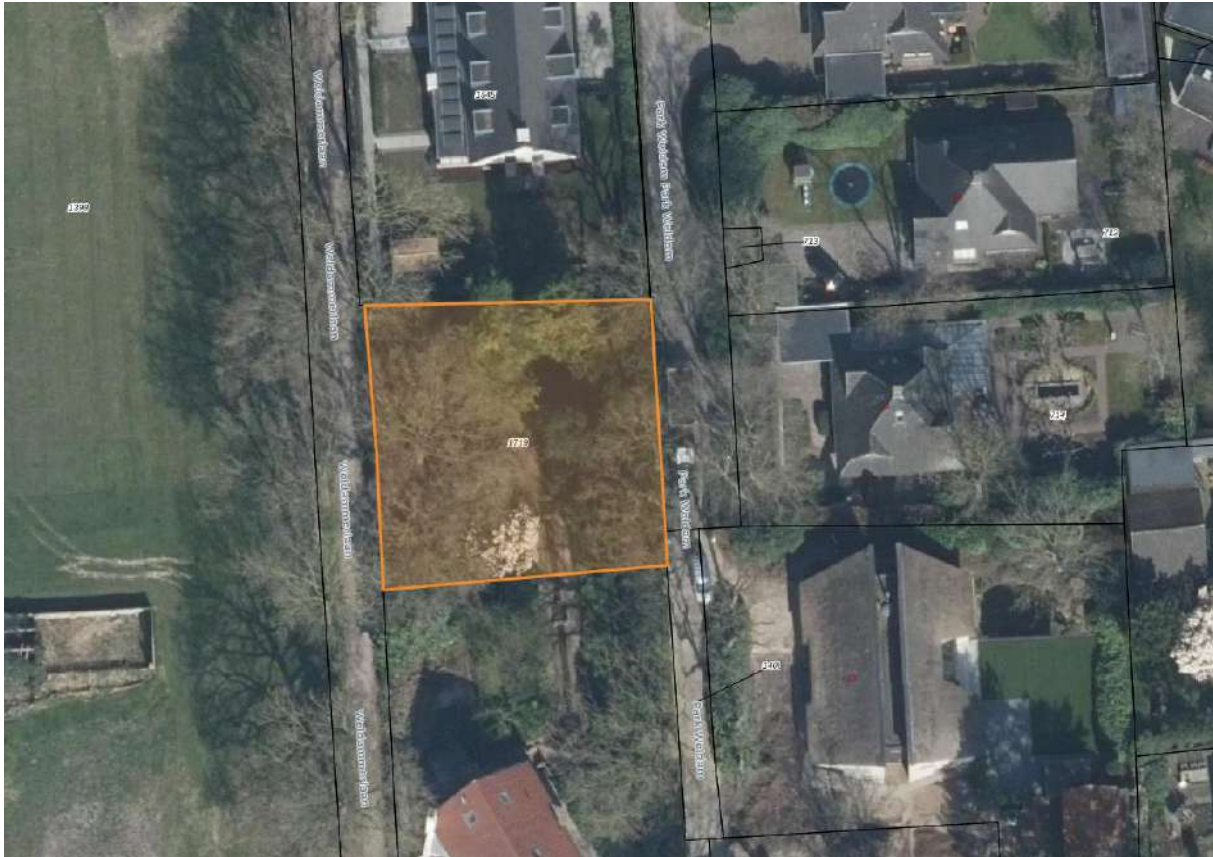
Tabel 2 Beschermingsregimes en verbodsbepalingen Wnb (Rijksoverheid, 2022)

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten
Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.	Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Het is verboden bepaalde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, of weg te nemen.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	.
Het is verboden eieren van te rapen en deze onder zich te hebben.	Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen.	.
Het is verboden vogels opzettelijk te storen.	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen
Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Het is verboden bepaalde planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Het is verboden bepaalde vaatplanten in opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

3. Plangebied

3.1 Beschrijving plangebied en potentiële verblijfplaatsen

Het plangebied betreft perceel HVL00-A-1719 en is gelegen tussen de Westerdorpsstraat 50 en Park Weldam 22 te Hoevelaken. Zie figuur 1 voor de ligging van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (oranje kader) (OpenStreetMap Foundation, 2022).

Het plangebied is gelegen in Hoevelaken, een dorp van de gemeente Nijkerk, in de provincie Gelderland. Het plangebied is in de huidige situatie een tuin en onderdeel van de Westerdorpsstraat 50. Het perceel gaat echter door de bouw van de woning aan de Park Weldam liggen ten zuiden van Park Weldam 22.

Het plangebied, zoals bedoelt in deze quickscan, bestaat enkel uit het gedeelte binnen het perceel dat wordt aangepast als gevolg van de geplande werkzaamheden. De invloedsferen van de werkzaamheden vallen ook binnen het plangebied.

Het plangebied betreft een tuin dat toebehoorde aan de woning op de Westerdorpsstraat 50. Een gedeelte van de tuin is verhard met tegels, bakstenen muurtjes ter afscheiding van de tuin en een circa 50 cm diepe verharde goot waar een overvloed water vanuit de vijver in kan lopen (watergang). De tuin is verder begroeid met bomen, bosschages zoals rododendron, taxus, klimop, mahonie, één treurwilg, framboos, coniferen en zomereiken.

Het plangebied is gelegen ten westen van de dorpskern aan de rand van het dorp. In de omgeving is veel groen door middel van een ruimte hoeveelheid oude bomen aanwezig. Ten westen van het plangebied bevindt zich een nieuwbouwwijk gevolgd door het Hoevelakense bos.

3.2 Potentiële gevolgen werkzaamheden

Voor de realisatie van één vrijstaande woning dient vegetatie te worden verwijderd, een vijver te worden gedempt en wordt het perceel bouwrijp gemaakt. Met deze activiteiten gaan mogelijk potentiële verblijven verloren. Deze ingreep kan voor de boomvalk, ransuil en sperwer leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.1 lid 1 (doden), lid 2 (nesten en rustplaatsen vernielen, beschadigen of wegnemen) en lid 4 (verstoring) en voor de steenmarter, alpenwatersalamander en hazelworm leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.10 lid 1 (doden of vangen) en lid 4 (beschadigen of vernielen vaste rust- en voortplantingsplaatsen). Dit vervolgonderzoek moet uitwijzen of daadwerkelijk de bovengenoemde verbodsbepalingen worden overtreden.

4. Methode

Middels het soortgericht onderzoek wordt vastgesteld of er beschermde soorten in gevaar komen door de geplande werkzaamheden. In eerste instantie wordt het al dan niet voorkomen van de soort vastgesteld. Daarnaast zal duidelijk worden hoe de soort het plangebied gebruikt en hoe groot een eventuele populatie is. Aan de hand van deze gegevens wordt samen met de opdrachtgever een plan opgesteld waarmee werkzaamheden voortgezet kunnen worden zonder dat beschermde soorten in gevaar gebracht worden.

4.1 Roofvogelonderzoek

Voor het vaststellen van nestlocaties van boomvalk, ransuil en sperwer is soortgericht onderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen van de Kennisdocumenten steenuil en kerkuil (BIJ12, Kennisdocument steenuil, 2017; BIJ12, Kennisdocument kerkuil, 2017) (BIJ12, Kennisdocument kerkuil, 2017) en de telrichtlijnen van SOVON (Sovon, 2023). Vier veldbezoeken in de geschikte periode (begin april t/m half juli) met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken en bij gunstige weersomstandigheden (geen regen, harde wind en kou) zijn uitgevoerd om de aanwezigheid van voortplantings- en/of rustplaatsen te onderzoeken. Alle bezoeken hebben plaatsgevonden in de avondschemer en nacht. Hierbij wordt geobserveerd ten behoeve van nest indicerend gedrag. De data en weersomstandigheden zijn weergegeven in tabel 3. De inventarisaties zijn uitgevoerd door L.G. Verschuur, ecooloog van MBH Consult B.V. Voor het roofvogelonderzoek is gebruik gemaakt van verrekijker/zichtwaarnemingen en geluidswaarnemingen.

Tabel 3 Data en weersomstandigheden inventarisaties roofvogelonderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden	Doel inventarisatie
5-4-2023	20:00 – 22:10	9,3	Lichte sluier bewolking, 2 Bft ZW, droog	Nestlocaties
10-5-2023	21:00 – 23:30	13,6	4/8 bewolkt, 1 Bft NW, droog	Nestlocaties
12-6-2023	21:45 – 00:15	25,4	Onbewolkt, 3 Bft O, droog	Nestlocaties
13-7-2023	21:30 – 00:00	18,2	Onbewolkt, 2 Bft ZW, droog	Nestlocaties

4.2 Marteronderzoek

Het soortgericht onderzoek naar de steenmarter is uitgevoerd conform de 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming' (Zoogdiervereniging, 2017). Hierbij is onderzoek uitgevoerd in de meest actieve periode van maart t/m augustus gedurende tenminste 6 weken. Voor het onderzoek zijn twee wildcamera's gebruikt (WIFI Trail Camera) welke op de meest geschikte locaties binnen het plangebied zijn geplaatst (zie figuur 2). De camera is hierbij gericht op een lokmiddel welke bestaat uit één blik tonijn waarin gaatjes zijn geprikt. Verder is gebruik gemaakt van verrekijker, zaklamp en zichtwaarnemingen. Tijdens alle bezoeken is de onderzoekslocatie en omliggend terrein onderzocht op de aanwezigheid van de steenmarter en verse gebruikssporen zoals uitwerpselen, krabsporen en prenten. De data en

weersomstandigheden zijn weergegeven in tabel 4. Het onderzoek is uitgevoerd door L.G. Verschuur, ecooloog van MBH Consult B.V.

Tabel 4 Data en weersomstandigheden inventarisaties marteronderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden	Doel inventarisatie
18-7-2023	10:30-11:00	19,4	6/8 bewolkt, 2 Bft ZW, droog	Plaatsen camera 1 + 2 Terreincheck sporen
01-8-2023	11:30 – 12:00	18,2	6/8 bewolkt, 3 Bft W, droog	Controleren camera's Kaartwissel camera 1 Terreincheck sporen
16-8-2023	09:45-10:15	18,9	Half bewolkt, 2 Bft NO, droog	Controleren camera's Kaartwissel camera 2 Terreincheck sporen
05-9-2023	10:45-11:15	21,6	Onbewolkt, 3 Bft ZO, droog	Ophalen camera Terreincheck sporen

Figuur 2 Posities van de camera's binnen het plangebied.

4.3 Amfibieënonderzoek

Het vaststellen van het leefgebied van de alpenwatersalamander binnen het plangebied is middels soortgericht onderzoek conform de richtlijnen van het soortinventarisatieprotocol uitgevoerd (NGB, 2017). Voor het onderzoek naar het zomerbiotoop van de alpenwatersalamander is gebruik gemaakt van de methode van het keren van materialen waar de alpenwatersalamander zich onder kan verschuilen om zo exemplaren te vinden. De inventarisaties zijn uitgevoerd door L.G. Verschuur, ecooloog van MBH

Consult B.V. Voor het amfibieënonderzoek is gebruik gemaakt van zichtwaarnemingen. In tabel 5 zijn de data en weersomstandigheden van de uitgevoerde inventarisaties weergegeven.

Tabel 5 Data en weersomstandigheden inventarisaties amfibieënonderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden	Doel inventarisatie
06-7-2023	09:30 – 10:30	16,5	2/8 Bewolkt, 3 Bft ZW, droog	Keren van materiaal
01-8-2023	11:30 – 12:00	18,2	6/8 bewolkt, 3 Bft W, droog	Keren van materiaal
05-9-2023	10:45-11:15	21,6	Onbewolkt, 3 Bft ZO, droog	Keren van materiaal

4.4 Reptielenonderzoek

Om vast te stellen of het plangebied dient als leefgebied van de hazelworm is soortgericht onderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen van de Soortinventarisatieprotocollen (NGB, 2017). Voor de hazelworm is de plaatjesmethode gebruikt om te onderzoeken. Na een maand gewenningstijd zijn de platen vijfmaal gecontroleerd in de ochtend met zonnig weer. Het eerste en het laatste bezoek lagen meer dan een maand uit elkaar. Er zijn vijf metalen golfplaten gebruikt. De metalen platen zijn op de meest open zandachtige plekken neergelegd binnen het plangebied. In totaal zijn er vijf platen neergelegd op de meest open/zandachtige plekken (zie figuur 3 en bijlage 1). Het habitat beschikt over beperkte zonplaatsen, omdat het bestaat uit een bosrijke omgeving. Zonplaatsen binnen het habitat worden om 09:30 uur beschenen met zon. Dit is gunstig geweest voor het onderzoek. Zo konden laat in de morgen met warme temperaturen de zonnige plekken en structuren onderzocht worden en de delen die nog in de schaduw hebben gelegen die nog koud en vochtig zijn van de nacht, zoals de vijver. Elke onderzoekronde is begonnen met het scannen van structuur overgangen en zonplaatsen op het perceel, zo mogelijk eerst met verrekijker om verstoring te voorkomen. Daarna zijn de platen gecontroleerd. Zie tabel 6 met de gegevens van de uitgevoerde veldbezoeken.

Figuur 3 Locaties van de metalen golfplaten (blauwe vierkantjes) binnen het plangebied

Tabel 6 Data en weersomstandigheden inventarisaties reptielenonderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden	Doel inventarisatie
28-6-2023	18:30 – 19:00	19	Bewolkt, 1 Bft Z, droog	Neerleggen platen
01-8-2023	11:30 – 12:00	18,2	6/8 bewolkt, 3 Bft W, droog	Controle platen
10-8-2023	11:45-12:00	19,5	4/8 bewolkt, 2 Bft ZW, droog	Controle platen
16-8-2023	09:45-10:15	18,9	Half bewolkt, 2 Bft NO, droog	Controle platen
22-8-2023	10:45-11:15	20,5	6/8 bewolkt, 2 Bft ZW, droog	Controle platen
05-9-2023	10:45-11:15	21,6	Onbewolkt, 3 Bft ZO, droog	Controle platen & ophalen

5. Resultaten

5.1 Roofvogels

Tijdens het eerste bezoek op 5 april 2023 zijn geen uilen en/of roofvogels waargenomen. Tussen 20.00 uur en 21.23 uur zijn algemene vogelsoorten waargenomen (zicht en geluid) zoals houtduiven (*Columba palumbus*), kool- en pimpelmees (*Parus major* / *Cyanistes caeruleus*), merel (*Turdus merula*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*) en zanglijster (*Turdus philomelos*). Circa 10-15 houtduiven maken gebruik van de bomen in het plangebied om te rusten en de nacht door te brengen.

Op 10 mei 2023 zijn geen uilen en/of roofvogels waargenomen. Algemene vogelsoorten zoals merels, houtduiven, gans spec., zwaluw spec., zanglijster en wilde eend zijn gehoord tijdens het veldbezoek vanaf de start tot circa 22:09 uur. Daarna is rond 22:30 uur tweemaal kortstondig een overvliegende kievit (*Vanellus vanellus*) gehoord.

Tijdens het veldbezoek op 12 juni zijn geen uilen en roofvogels waargenomen in het plangebied en de omgeving. Er zijn ook geen geluiden van uilen of roofvogels gehoord. Algemene soorten zoals merels, houtduiven, scholekster (*Haematopus ostralegus*), gierzwaluw (*Apus apus*), zwarte kraai (*Corvus corone*) en wilde eend zijn waargenomen/gehoord tijdens het onderzoek.

In de avond van 13 juli is het laatste onderzoek naar roofvogels en uilen uitgevoerd. Hierbij is ook een ronde om het plangebied heen gelopen en zijn weilanden gecheckt op foeragerende uilen en roofvogels. Tijdens het veldbezoek zijn enkel houtduiven en scholeksters waargenomen. Ook waren er vier hazen (*Lepus europaeus*) in de weilanden aanwezig. Er zijn geen roofvogels en uilen gehoord of gezien.

5.2 Steenmarter

Tijdens het bezoek naar de alpenwatersalamander op 6 juli zijn twee schuilmogelijkheden aangetroffen onder boomstronken die geschikt kunnen zijn voor de steenmarter. Eén holte onder een boomstronk aan de westkant van het plangebied naast het dichte struweel en de andere schuilmogelijkheid is aangetroffen aan de oostkant van het plangebied onder boomwortels (zie bijlage 1). Hier zijn echter spinnenwebben in aangetroffen. Bij beide locaties zijn geen sporen of ontlasting aangetroffen van kleine marterachtigen.

Op 18 juli 2023 is het officiële onderzoek naar de steenmarter gestart middels het ophangen van twee camera's in het plangebied. Eén camera ten oosten (camera 1) en één camera ten westen (camera 2) van de watergang in de richting van de aangetroffen schuilmogelijkheden. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van marterachtigen aangetroffen zoals krabsporen en ontlasting.

Op 1 augustus zijn beide camera's gecontroleerd en indien nodig batterijen en SD-kaarten vervangen. Ook is er door het plangebied gelopen op zoek naar sporen zoals ontlasting. Deze zijn tijdens het bezoek niet aangetroffen. Van camera 1 is de SD- kaart verwisseld. Hierop zijn beelden van huismuizen en huiskatten aangetroffen. Ook zijn er meerdere beelden van een bunzing (*Mustela putorius*), zie bijlage 1.

Tijdens het veldbezoek op 16 augustus, zijn ook beide camera's opnieuw gecontroleerd en indien nodig batterijen en SD-kaarten vervangen. Ook is er gezocht naar sporen van marterachtigen. De twee eerder aangetroffen schuilmogelijkheden zijn niet veranderd en er zijn rondom deze plekken geen gebruikssporen waargenomen. Echter ten noordoosten van de meest westelijke schuilmogelijkheid is een nieuw recent gegraven holletjes aangetroffen aan de rand van het dichte struweel. Geen andere sporen zoals haren, prooiresten en ontlasting zijn gevonden. Door de vele beelden is de SD-kaart van camera 2

verwisseld. Op deze beelden zijn voornamelijk huiskatten geregistreerd. Op 20 juli 2023 is tevens een bunzing via de camera waargenomen.

Het laatste bezoek op 5 september waarbij de camera's zijn opgehaald, zijn ook resten van een prooidier aangetroffen (zie bijlage 1). In het plangebied lagen kleine veertjes verspreid en lagen aan de westkant van het plangebied veren met afgebeten schachtpunten. Dit indiceert dat het gaat om prooiresten van de bunzing. Door de verschillende veertjes in het plangebied te volgen, kon ook een wissel/looproute worden vastgesteld (zie bijlage 1), waarbij zowel aan de oost- als westkant locaties zijn ontdekt waar onder het hek doorgelopen kan worden. Op de camerabeelden van de overige periode tot 5 september zijn op camera 1 naast de bunzing op 1 augustus ook een vink, verschillende huiskatten en muizen. De tweede camera is tijdens het veldbezoek op 16 augustus verhangen naar de boom die nog dicht bij de aanwezige holletjes staat, om eventueel gebruik hiervan te registreren. Op de beelden hiervan zijn enkel muizen geregistreerd en geen kleine marterachtigen, katten of andere fauna.

5.3 Alpenwatersalamander

In de ochtend van 6 juli zijn (bak)stenen en stukken hout omgekeerd, waarbij er geen amfibieën zijn aangetroffen.

Op 1 augustus is een tweede veldbezoek uitgevoerd naar de aan/afwezigheid van de alpenwatersalamander. Hierbij zijn opnieuw stenen en stukken hout omgekeerd. Hierbij zijn voornamelijk pissebedden (*Isopoda*) aangetroffen. Amfibieën zoals de alpenwatersalamander zijn hierbij niet aangetroffen.

Tijdens het derde en tevens laatste veldbezoek naar de alpenwatersalamander op 5 september 2023 is onder (bak)stenen en stukken hout geen alpenwatersalamander of andere amfibie aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is aan de rand van de verharding bij het water wel een meerkikker aangetroffen. De meerkikker is in heel Nederland vrijgesteld. De zorgplicht is wel van kracht (art. 1.11 Wnb). Hierbij is het van belang dat de werkzaamheden vanuit één richting langzaam worden uitgevoerd om zo aanwezige amfibieën de kans te geven het plangebied te verlaten.

5.4 Hazelworm

Voor het onderzoek naar de hazelworm zijn op 28 juni 2023 in totaal vijf ijzeren golfplaten verspreid in het plangebied neergelegd op plaatsen waar zand en/of een strooisellaag aanwezig is.

Tijdens de eerste controle van de platen op 1 augustus 2023 zijn de vijf golfplaten omgekeerd. Onder één van de golfplaten aan de westkant van het plangebied is een huisspitsmuis (*Crocidura russula*) aangetroffen. Op 10 augustus zijn geen dieren onder de aanwezige platen aangetroffen. Tijdens het veldbezoek op 16 augustus is geen fauna aangetroffen onder de platen. De controle van de platen op 22 augustus heeft niet geleid tot het vinden van een hazelworm. Er zijn geen hazelwormen of andere fauna onder de platen aangetroffen.

De laatste controle van de platen heeft plaatsgevonden op 5 september 2023. Tijdens het veldbezoek zijn onder de ijzeren golfplaten geen reptielen of andere fauna aangetroffen.

6. Conclusie en advies

Naar aanleiding van de geplande werkzaamheden op perceel HVL00-A-1719 te Hoevelaken is onderzocht of jaarrond beschermde nesten van de boomvalk, ransuil en sperwer, verblijfplaatsen van de steenmarter, hazelworm en alpenwatersalamander aanwezig zijn en of werkzaamheden zullen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.1 lid 1 (doden), lid 2 (nesten en rustplaatsen vernielen, beschadigen of wegnemen) en lid 4 (verstoring) en artikel 3.10 lid 1 (doden of vangen) en lid 4 (beschadigen of vernielen vaste rust- en voortplantingsplaatsen).

Uit het onderzoek is gebleken dat het plangebied geen functie heeft voor de boomvalk, ransuil, sperwer, steenmarter, hazelworm, en alpenwatersalamander.

Omdat de bunzing op beide camera's meerdere keren is waargenomen en ook tijdens het laatste bezoek begin september 2023 prooiresten zijn gevonden (zie bijlage 1 en figuur 3), kan geconcludeerd worden dat een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Op de camera beelden is het gebruik van een rust- en verblijfslocatie niet vastgelegd, maar door de aanwezige gaten en graafsporen is dit vermoedelijk in de takkenhoop in de noordwest kant van het plangebied. Daarnaast is een wissel door het plangebied aangetroffen. Aannemelijk is dat deze ook door de vele waargenomen huiskatten wordt gebruikt. De bunzing is in Gelderland beschermd volgens art 3.10 Wnb, waarbij individuen niet mogen worden gedood en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen niet opzettelijk beschadigd of vernield mogen worden.

Figuur 3 Functionaliteit van het plangebied voor de bunzing (rode cirkel: rust- en verblijfslocatie; rode lijn: wissel)

Een ontheffing voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient aangevraagd te worden bij de provincie Gelderland voor artikel 3.10 lid 1 en 4. Een onderdeel van deze ontheffing is een activiteitenplan. Hierin wordt opgenomen hoe het doden en beschadigen of vernielen van een vaste rust- en voortplantingsplaats

van de bunzing voorkomen kan worden. Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd nadat de ontheffing is verleend en is voldaan aan de voorwaarden die in de ontheffing zijn gesteld.

Zorgplicht

Er dient altijd rekening gehouden te worden met de Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb).

Alle vogelnesten in functie zijn beschermd. Alle werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 juli) plaats te vinden. Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, dient vooraf een broedvogelcheck te worden gedaan door een deskundige. Wanneer nesten worden aangetroffen die in gebruik zijn, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest verlaten is.

Om te voldoen aan de zorgplicht is het belangrijk om onnodige verstoringen van vleermuizen op hun vliegroutes, (niet-essentiële) foerageergebieden en verblijfplaatsen te voorkomen. Vleermuizen zijn voornamelijk actief tijdens de schemering en de nacht. Om verstoring van hun vliegroutes, foerageer- en rustgebieden te minimaliseren, is het belangrijk om de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten de periode waarin vleermuizen actief zijn te plannen. Vermijd tijdens de aanleg- en gebruiksfase dat bouwlampen, buitenverlichting en straatverlichting onnodig licht uitstralen naar omliggende gebouwen, watergangen en boomkronen. Gebruik bijvoorbeeld armaturen die het licht afschermen, beperk de hoogte van de verlichting tot maximaal 3 meter, gebruik 'batlampen' en/of installeer alleen de benodigde hoeveelheid verlichting.

Bij het verwijderen van vegetatie of het opschonen van het terrein is het van belang om dit consequent in één richting en in een rustig tempo uit te voeren, zodat eventueel aanwezige dieren voldoende tijd hebben om te vluchten.

De vijver biedt een geschikt leefgebied voor algemene amfibieën. Het is daarom van essentieel belang dat de vijver buiten de meest kwetsbare periode (van half februari tot half augustus en in de winterrust van november t/m februari) wordt gedempt. Indien dit niet mogelijk is, is de minder kwetsbare periode de winterrust waarin de werkzaamheden kunnen plaatsvinden. Daarnaast is het belangrijk dat bij het dempen van het water dit vanuit één richting plaatsvindt om zo aanwezige fauna de mogelijkheid te geven zich te verplaatsen naar een veilige locatie.

Bibliografie

BIJ12. (2017). *Kennisdocument kerkuil*.

BIJ12. (2017). *Kennisdocument steenuil*.

Hermans, N. (2021). *Quickscan flora en fauna Park Weldam te Hoevelaken*. Nuenen: Tritium Advies B.V.

NGB. (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*.

OpenStreetMap Foundation. (2022). *Kadastrale kaarten*. Opgehaald van Kadastrale kaarten:
<https://kadastralekaart.nl/5.1200000/52.0900000/11>

Rijksoverheid. (2022). *Lokale wet- en regelgeving*. Opgehaald van Overheid:
<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR360329/16>

Sovon. (2023). *Vogelsoort - Telrichtlijnen*. Opgehaald van Sovon: <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>

Zoogdiervereniging. (2017). *Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming*.

Bijlage 1 Foto's veldonderzoek

Marteronderzoek (camera beelden)

Huiskat:

Huismuis:

Bunzing:

Bunzing:

Huiskat:

Huiskat:

